

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. R. Pascari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, (jud. A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcanu)

DECIZIE

03 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

Examinând recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției,
în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de
Igor Hlopețchi împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul
judecătoresc Corneliu Vînaga și Inspectoratul General al Poliției cu privire la
constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii
judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost restituită cererea de apel depusă de Inspectoratul General al Poliției împotriva
hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă:

La 03 ianuarie 2020, reclamantul s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc
Corneliu Vînaga și Inspectoratul General al Poliției cu privire la constatarea
încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și
repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),
acțiunea a fost admisă parțial. S-a constatat încălcarea dreptului reclamantului Igor
Hlopețchi la executare în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Centru, mun.
Chișinău din 02 decembrie 2016, pentru perioada 19 februarie 2019 – 30 iulie 2020.
S-a încasat în beneficiul lui Igor Hlopețchi din contul bugetului de stat prin
intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova prejudiciul moral cauzat în
mărime de 1000 de lei. În rest pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 03 august 2020, prin intermediul

poștei electronice, ulterior la 06 august 2020 prin intermediul Oficiului poștal, reprezentantul Inspectoratului General al Poliției – Sergiu Țurcanu, în baza procurii nr.34/2-2192 din 18 iunie 2020, a declarat apel preliminar, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a acțiunii. A indicat că motivele de fapt și de drept vor fi prezentate suplimentar după ce va lua cunoștință cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar.

Prin încheierea din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Inspectoratul General al Poliției. S-a comunicat apelantului necesitatea prezentării apelului cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, și că i se acordă termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menționate.

Prin încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Inspectoratul General al Poliției împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

La 01 decembrie 2020 (prin poștă electronică) și la 03 decembrie 2020 (prin oficiul poștal), Inspectoratul General al Poliției a declarat recurs împotriva încheierii din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului a indicat că, încheierea prin care nu s-a dat curs apelului declarat a fost expediată de către instanță la o adresă electronică corporativă al reprezentatului Inspectoratului General al Poliției și nu la adresa electronică ce aparține instituției.

La fel, a menționat că, nu corespunde adevărului afirmația instanței de apel că încheierea prin care nu s-a dat curs apelului declarat a fost expediată reprezentantului, or la materialele cauzei nu există dovadă de recepționare.

La 15 ianuarie 2021 (prin poștă electronică), Igor Hlopețchi, reprezentat de avocatul Igor I. Hlopețchi, a depus o referință la recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției, solicitând respingerea acestuia și menținerea încheierii recurate.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată 19 noiembrie 2020, recepționată de recurent prin poștă electronică la 30 noiembrie 2020, iar recursul a fost declarat la 01 decembrie 2020, instanța de recurs consideră

că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs, referință, și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Potrivit art. 16 al Codului de procedură civilă, neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

În corespundere cu art. 100 alin. (1) al Codului de procedură civilă, actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, iar conform art. 110 al aceleiași legi, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 113 al Codului de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Prin prisma normelor de drept citate, raportate la înscrisurile speței, Colegiul constată că, Inspectoratul General al Poliției depunând cerere de apel, avea obligația ca această cerere să corespundă exigențelor legii, obligație indicată atât în încheierea instanței de apel, cât și stabilită expres de legea procesuală.

Astfel, prevederile art. 365 al Codului de procedură civilă impun oricare cerere de apel cu niște condiții de formă și conținut, care și în lipsa indicației instanței de apel, urmează a fi respectate de orice justițiabil.

Totodată instanța de recurs reține că, reprezentantul Inspectoratului General al Poliției, beneficiind de principiul disponibilității în drepturi procedurale, a declarat apel printr-un document electronic semnat corespunzător, utilizând ca metodă de transmitere a informației poșta electronică de serviciu.

Totuși, după cum a fost menționat supra, cererea de apel nu conținea motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate, din care considerente instanța de apel nu i-a dat curs, notificând participantul la proces, la caz, reprezentantul Inspectoratului General al Poliției, despre necesitatea înlăturării neajunsurilor. Comunicarea actului de procedură a avut loc la adresa electronică indicată de reprezentantul în cererea de apel și de pe care a fost depusă această cerere.

Este important de menționat că în recursul formulat, reprezentantul Inspectoratului General al Poliției nu neagă faptul că a recepționat încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs apelului declarat ci prezintă probe precum că, instituția pe care o reprezintă nu a recepționat nici prin oficiul poștal nici la adresa electronică a instituției un astfel de act judecătoresc.

Sub acest aspect, instanța de recurs apreciază alegațiile recurentului ca irelevante, or în speță încheierea din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău nici nu a fost expediată prin oficiul poștal sau la adresa electronică a instituției pentru a putea fi declarată ca fiind defectuoasă procedura de comunicare. Se reiterează că, încheierea menționată a fost expediată la o adresă electronică de serviciu a reprezentantului unei instituții de stat, funcționar public prezumat a fi profesionist, iar ca urmare interpretarea prevederilor legale, în sensul impunerii unor acțiuni suplimentare și ineficiente, este eronată.

Mai mult, se evidențiază că, încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost restituit apelul declarat, la fel, a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului Inspectoratului General al Poliției, care nu a invocat nerecepționarea acesteia, ba din contra a prezentat înscrisuri ce confirmă faptul recepționării și înregistrării acestei încheieri.

În speța descrisă, Colegiul atestă un comportament dualist al reprezentantului Inspectoratului General al Poliției care pe de o parte folosește mijloacele informaționale (poșta electronică de serviciu) pentru exercitarea unei căi de atac, iar pe de altă parte, contrar legislației procesuale, nu acceptă folosirea aceleiași modalități de comunicare a actului de procedură.

Inspectoratul General al Poliției (instituție de stat) și reprezentanții acesteia (funcționari publici) cunoscând cu certitudine necesitatea depunerii cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază, ținând cont de complexitatea cauzei deduse justiției, timpul acordat pentru acțiuni procesuale, raportate la capacitățile profesionale ale reprezentanților, urma să prevadă volumul de lucru impus și să respecte principiul bunei-credințe înlăturând corespunzător neajunsurile depistate și solicitând punerea pe rol a apelului.

Or, potrivit prevederilor art. 75 alin. (4) al Codului de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În situația de fapt, contrară cadrului legal relatat, în corespundere cu prevederile art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recurentul Inspectoratul General al Poliției, va suporta consecințele nefavorabile, adică, sancțiunile procedurale stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural, în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Separat de cele expuse supra, Colegiul consideră oportun de a menționa că, în procesul de comunicare a actului de procedură, nu sunt necesare acțiuni suplimentare (la adrese suplimentare, expediere prin oficiul poștal, curier etc.) odată ce cel puțin o modalitate de comunicare a actului de procedură a fost cu succes, iar o eventuală ordine internă de evidență a documentației al Inspectoratului General al Poliției, nu poate afecta acest fapt.

În fine, Colegiul trage concluzia că, instanța de apel și-a îndeplinit obligația pozitivă de comunicare a actului de procedură emis și i-a comunicat Inspectoratului General al Poliției, prin intermediul reprezentantului său, încheierea prin care nu s-a dat curs apelului. În continuare, reprezentantul, dacă ordinea internă al instituției prevede proceduri suplimentare, urma să le execute cu bună-credință, informând conducerea instituției dacă este cazul sau persoanele care în pofida împuternicirilor acordate pot decide asupra executării indicațiilor instanței.

Reținând cele constatate, precum și obligația părților și participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, se concluzionează că Inspectoratul General al Poliției și reprezentanții acestuia urmau să depună cererea de apel în conformitate cu exigențele legii precum și să înlăture neajunsurile stipulate în termenul și modul stabilit de lege.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom, hotărârea din 10 iulie 1998).

În baza celor constatate, Colegiul notează că există o proporționalitate

rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit în situația în care nu a fost efectuată înlăturarea neajunsurilor stabilite, iar soluția instanței de restituire a apelului nu poate fi privită, în principiu, ca o restricție asupra dreptului de acces la un tribunal.

Luând în considerație cele indicate mai sus, Colegiul apreciază recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției, ca unul neîntemeiat și care necesită a fi respins, cu menținerea încheierii din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției.

Se menține încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Hlopetchi împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Corneliu Vînaga și Inspectoratul General al Poliției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru